

کمپانی های سازنده: ویلیج رودشو و برادران وارنر

کارگردان: آنتوان فوکوا
سناریست: دیوید آیر
بازیگران: دنزل واشینگتن، اتان هاوک، اسکات گلن، کلیف کرتیس، دکتردری، اسنوپ داگ و ریچموند کروز
مدیر فیلمبرداری: مائورو فیوره
تدوینگر: کانراد باف
موسیقی متن: مارک مانسینا
مدت زمان: ۱۲۲ دقیقه
بودجه تولید: ۷۵ میلیون دلار
میزان فروش: ۱۰۸ میلیون دلار

موضوع: لس آنجلس یک بار دیگر به سیاهترین و یواقع حقیقی ترین شکل ممکن درون داستان این فیلم جلوه گری می کند و تنها تفاوت بزرگ با ماجرای اخیر مرگ جورج فلوید این است که اولاً اینجا مینیاپولیس نیست و ثانیاً افسر فاسدو قاتل آمریکایی نه سفید پوست بلکه سیاهپوست است و گزی های زمانه و این نکته که پلیس در تسخیر فاسدها است، او را هم رویه سیاهی ها به حرکت در آورده است. دنزل واشینگتن توانا در قالب پلیسی که فساد می کند و به تنهکاران دست همکاری داده، چنان واقعی و قوی به نظر می رسد که جایزه اسکار برترین بازیگر مرد سال را به وی اهدا کردند و پلیس سفیدپوست (اتان هاوک) تازه واردی است که هنگام مأموریت های مشترک با این همکار کج رویه ستود می آید و در مقابل او قد علم می کند تا پلشتی ها کمتر شود. یک نمونه زودرس از «سیاه و آبی» با تفاوت در رنگ پوست پلیس های فاسد و غیر فاسد.

کمپانی های سازنده: دریم ورورکز، ری لاینس پیکچرز و والت دیسنی
سناریست و کارگردان: تیت تیلور
بازیگران: جسیکا چاستین، ویولا دیویس، برایس دالاس هاوارد، آلیسون یانی، اوکتاویا اسپنسر، اما استون، آنا اورابلی و کریس لاول
مدیر فیلمبرداری: استیفن گولدبلات
تدوینگر: هیوز وینبورن
موسیقی متن: توماس نیومن
مدت زمان: ۱۴۶ دقیقه
بودجه تولید: ۲۷ میلیون دلار
میزان فروش: ۲۲۰ میلیون دلار

موضوع: این فیلم بیش از هر کس به سود ویولا دیویس تمام شد که بازی عالی اش در نقش یک زن سیاهپوست خدمتکار آکادمی اسکار را به کاندیدا کردن وی برای جایزه برترین بازیگر زن نقش اول سال متقاعد کرد و پایه پیروزی سال های بعدی وی را در شاخه بهترین بازیگر زن مکمل ولی برای فیلمی دیگر (حصارها) گذاشت.

با وجود این شاخص ترین نکته فیلم ترسیم درست روابطی است که در جای جای یک امریکای سرشار از تبعیض نژادی بین سفیدها و خدمتکاران خانه آنها که اغلب آنها سیاهپوست اند، شکل گرفته و ارتباطی از جنس نژاد به اصطلاح برتر (سفیدها) برتبار ظاهر تا نازل تر (سیاهان) و به تبع آن سرشار از ظلم و تحقیر است. تیت تیلور این باور را به تمسخر می گیرد و بر پایه ایده ها و رفتارهای کاراکترهایی همچون جسیکا چاستین و اما استون از وجود زنایی در امریکا می گوید که تابع چنین باوری نیستند و به سیاهان اطراف خویش هویت می دهند و نگاه شان به سیاهپوستان بسیار فراتر از خدمتکار شمردن آنها است، چیزی که ریشه در برده داری های اولیه در برخی کشورهای غربی و بویژه امریکا در نیمه دوم قرن نوزدهم دارد.

کمپانی های سازنده: اسکریمن جمز و سونی پیکچرز
کارگردان: دیان تیلور
سناریست: پیتز. آ. داولینگ
بازیگران: ناٹومی هریس، تیرس گیبسون، فرانک گریلو، مایک کولتر، راید اسکات، بوکنپ و نافسا ویلیامز
مدیر فیلمبرداری: دانت اسپینوتی
تدوینگر: یک پراپور
موسیقی متن: جنوف زانه لی
مدت زمان: ۱۰۸ دقیقه
بودجه تولید: ۱۳ میلیون دلار
میزان فروش: ۲۲ میلیون دلار

موضوع: بدترین برخورد ها در نیواورلئان امریکا بین پلیس های فاسد اغلب سفیدپوست که هم با توزیع کنندگان مواد مخدر همکاری و هم آنها را برای جلوگیری از افشای حقایق تلخ می کشند، با تک پلیس جوان و زن سیاهپوست تازه واردی که این فاجعه را بر نمی تابد و مقابل آنان می ایستد تا ظالمان را روانه زندان کند و از بسط هولناک فساد درون پلیس امریکا قدری بکاهد. بازی جدی و محکم ناٹومی هریس در نقش این پلیس زن تنها از نکات بارز این فیلم است و لحن بی واسطه ای که دیان تیلور برای بیان داستانش در نظر گرفته، بینندگان را غافلگیر می کند. این فیلم در یک سال اخیر در چندین نوبت از تلویزیون ایران هم پخش شده و ورا بهتی آن را داستان تلخ پلیس های فاسد توصیف کرده و آورده است: «اینها همان پلیس هایی هستند که خروار خروار مواد مخدر از قاچاقچی ها می گیرند اما به جای ارائه آن به مبادی قانونی، میلیون میلیون دلار با آن کاسبی می کنند و معمولاً هم قسر در می روند.»

کمپانی های سازنده: باب یاری پروداکشنز و لایونز گیت
کارگردان: پال هگیس
سناریست ها: پال هگیس و بابی مورسو
بازیگران: مت دیلان، دان چیدل، ساندرا بولاک، جنیفر اسپوزیتو، ویلیام فیشتنر، برندان فریزر، ترنس هاوارد و شان توب
مدیر فیلمبرداری: جی مایکل مورو
تدوینگر: هیوز وینبورن
موسیقی متن: مارک ایشام
مدت زمان: ۱۱۲ دقیقه
بودجه تولید: ۷۵ میلیون دلار
میزان فروش: ۱۰۴ میلیون دلار

موضوع: مت دیلان در قالب یک پلیس سفید افراطی و دن چیدل در نقش یک سیاهپوست حقیقت طلب این فیلم ساخته شده توسط پال هگیس کانادایی را به نمونه ای مناسب از جنگ و جدل های نژادی طی دو دهه اخیر تبدیل کرده اند اما ارزش فیلم در حدی نیست که جایزه اسکار برترین فیلم سال ۲۰۰۴ را تصاحب کند و اگر به این افتخار رسید، به این دلیل بود که آکادمی علوم سینمایی و هنرهای تصویری که اهدا کننده اسکار است، ترجیح داد به سبب موضوع ضد اخلاقی «کوئستان بروک یک» ساخته خبرساز آن سال آنگلی تاپوانی، اسکار را به هرفیلمی به جز آن اثر نیمه وسترن کج گرا بدهد. با این حال هگیس می تواند به خود بخالد که داستانی را شرح داده که ۱۶ سال بعد پایه گذار و به گونه ای مدلی روشن از ماجرای جورج فلوید جلوه کرد و نوعی پیشگویی آن بوده است.

سینما و مقوله تبعیض نژادی

۱۵ یادگار ویژه برای سیاهان

تیر عدالت

در قلب نژادپرستان

◀ **وسل روحانی**

خبرنگار

پس از کشته شدن بی رحمانه جورج فلوید به دست پلیس پر قساوت مینیاپولیس امریکا، هنرهای هفت گانه و بویژه سینما یاد آور آثاری شده اند که به شکل هایی متفاوت و مؤثر به مسأله تبعیض نژادی و آثار مخرب آن در غرب پرداخته اند. درست است که توهین های نژادی و زورگویی به سیاهان پدیده ای جهانی است و خدمورزی نمی شناسد اما کشتن سیاهپوستان توسط کولکس کلان ها و سایر نژاد پرستان در سایه حمایت شرم آور پلیس های فاسد از آنان، عادت مذمومی است که فقط از یک امریکای فاقد ارزش های متعالی بر می آید. سینما و تئاتر همیشه به موضوعات ملایم تری هم که به بحث تبعیض نژادی پرداخته اند، توجه مبذول داشته اند و شماری از فیلم ها و نمایش های برخاسته از این امر اسباب

کمپانی های سازنده: پرکفت وورد و فوکاس فیچرز

کارگردان: کاسی لمونز
سناریست ها: گریگوری آلن هاوارد و کاسی لمونز
بازیگران: سینتیا اریوو، لسللی اودوم جونپور، جو لوین، جانل مونا، کلارک پیترز، ونه سابل کلاووی و جنیفر ننتلز
مدیر فیلمبرداری: جان تال
تدوینگر: وایت اسمیت
موسیقی متن: ترنس بلانشارد
مدت زمان: ۱۲۵ دقیقه
بودجه تولید: ۱۸ میلیون دلار
میزان فروش: ۴۹ میلیون دلار

موضوع: یکی از جدیدترین (اما گذشته نگرترین) فیلم ها درباره موضوع تبعیض نژادی در امریکا، متمرکز بر هریت تامبن است که اگر حضور و داستان زندگی و تلاش های او و پرورنده سازی سفیدها برای وی طی دهه های ۱۸۴۰ و ۱۸۵۰ در کار نبود، قیام زنان سیاهپوست علیه سفیدهای محدودکننده آنها سال ها پیش به بار می نشست و تبعیض نژادی به قوت و وسعت امروز نمی بود. اگر تعداد عمده ای از فیلم های هالیوودی افشاگر تبعیض نژادی نتیجه سرمایه گذاری های کلان و محصول استودیوهای بزرگ اند و به تبع آن پول ساخت شان را پس می گیرند، «هریت» هم با بافت و چارچوب فیلم های «B» (درجه دوم) و هم با بودجه ای اندک و اهداف و افق هایی کوچک تر از موارد مشابه راضی است که حرفش را بزند و سپس تصمیم گیری درباره محتوا و آدم هایش را به بینندگان بسپرد و البته چه کسی است که در پایان این کارزار، رای تأیید آمیز به هریت تامبن با بازی درخشان سینتیا اریوو و پویش سرکوب شده او دهد.

کمپانی های سازنده: امپلین اینترتین منت و برادران وارنر

کارگردان: استیون اسپیلبرگ
سناریست: منو میس
بازیگران: دنی گلاور، وویی گولدربرگ، اوپرا وینفری، آدولف سزار، ری داون چونگ و مارگارت آوری
مدیر فیلمبرداری: الن داویانو
تدوینگر: مایکل کان
موسیقی متن: کوئینسی جونز
مدت زمان: ۱۳۵ دقیقه
بودجه تولید: ۱۶ میلیون دلار
میزان فروش: ۱۵۳ میلیون دلار

موضوع: استیون اسپیلبرگ در اوج جولان اولیه اش در هالیوود (که اینک به دهه ششم خود نیز بسط یافته) ملایم تر از آن بود که چیزی تندتر از یک رویکرد ظریف تبعیض نژادی را در ستمایه کار افشاگرانه و طبقاتی خود قرار دهد و اگر فیلم به رغم ۱۱ نامزدی برای اسکارهای سال عرضه اش حتی یکی از آنها را هم نگرفت، به همین سبب و نداشتن قاطعیت و تیغی بود که آثار تندتر و موفق تر پیرامون ستیزه های نژادی به آن مجهز بوده اند. بازی ها در فیلم عالی است و اوپرا وینفری در این فیلم پایه های کار اصلی سال های بعدی اش را که اجرای تاک شوهای موفق بود، گذاشت و وویی گولدربرگ و دنی گلاور هم در نقش های محوله می درخشند اما فیلم اسپیلبرگ مثل کتاب وزنی است که هرگز به اندازه کافی باز نمی شود و عمق جنایت حامیان تبعیض نژادی را آشکار نمی سازد.

کمپانی های سازنده: ۴۰ اکرس و برادران وارنر

کارگردان: اسپایک لی
سناریست ها: آرنولد پرل و اسپایک لی
بازیگران: دنزل واشینگتن، اتجلا باست، آلبرت هال، آل فریمن جونپور، دلروی لیندو، تره زا رندل و کیت ورون
مدیر فیلمبرداری: ارنست دیگرسون
تدوینگر: بری الکساندر براون
موسیقی متن: ترنس بلانشارد
مدت زمان: ۲۰۲ دقیقه
بودجه تولید: ۳۸ میلیون دلار
میزان فروش: ۵۳ میلیون دلار

موضوع: زندگی سیاهپوست جوانی که بر اثر تعالیم اسلام و راهنمایی مشاوران نخبه مسلماناش در مسیر مبارک با تبعیض نژادی در امریکا کوشا تر شد، پایه و خمیره داستان فیلمی است که اسپایک لی مستندوار از زندگی درخشان مالکوم ایکس ساخته و طی آن با هیچ کس هم سر مماشات نداشته است. ایکس از دوران جوانی و کارآموزی اش و سپس در جریان تبدیل شدنش به یک مارتین لوتر کینگ ثانوی (و البته مذهبی تر از وی) به چنان مرحله ای از پختگی و آرمان گرایی می رسد که گذشتن از جانش و فدا کردن زندگی زناشویی با زن دلخواهش (اتجلا باست) هم او را از رویارویی با نژادپرستان زمان باز نمی دارد. اسپایک لی که فقط یک سال پیش از آن «تب جنگل» را هم با تم تبعیض نژادی ساخته بود، این بار با نشان دادن چهره های تاریخی و واقعی به جای کاراکتر اول («تب جنگل») با بازی و سلی اسانیس) تیر دقیق تری را به سمت قلب هدف شلیک می کند.

کمپانی های سازنده: برون کری اتیو، مارکو مدیا و پارامونت
کارگردان: دنزل واشینگتن
سناریست: آگوست ویلسون
بازیگران: دنزل واشینگتن، ویولا دیویس، استیفش مک کینلی، جووان ادهپو، راسل هورنزی و میکلتی ویلیامسون
مدیر فیلمبرداری: شارلوت بروس کریستنسن
تدوینگر: هیوز وینبورن
موسیقی متن: مارچلو زارووس
مدت زمان: ۱۳۹ دقیقه
بودجه تولید: ۲۵ میلیون دلار
میزان فروش: ۷۹ میلیون دلار

موضوع: داستان تئاتر وار و کلاسیک آگوست ویلسون نویسنده و نمایشنامه نویس معروف که توسط خود وی به یک سناریو برگردانده شده و پیرامون تبعیض نژادی در ایالات جنوبی امریکا در زمان های دور و رنج سیاهان در برخورد با مدعیان و مجریان برده داری است، در دست های دنزل واشینگتن که خیلی ها اصلا تصور نمی کردند اضافه بر قدرت بازیگری از ویژگی های کارگردانی هم برخوردار باشد، به چنان داستان تأثیرگذاری تبدیل می شود که با کسب نامزد های پر تعداد اسکارهای سال عرضه اش بدل به پدیده ای جدید به رغم بشدت تکراری و آشنا بودن سوزش می شود. هالیوود همیشه از ساختن نسخه های سینمایی از روی نمایش های قوی و پرفروش و بویژه کارهای یولساز برادوی استقبال کرده ولی مرزهای پشت سر گذاشته شده در بحث های تبعیض نژادی در این فیلم تا حدی است که معمولاً استودیوهای محافظه کار و تحت سلطه سفیدها از آن پرهیز می کنند و جانب احتیاط را در پیش می گیرند و بنا بر این نسخه واشینگتنی («Fences») که با بازی هوشمندانه خود او در نقش اصلی نیز همراه است، یک استثنا و نوعی سنت شکنی در این زمینه است.

کمپانی های سازنده: پت مارکونی، هاریوفیلمز و پارامونت پیکچرز
کارگردان: آواز دوروانی
سناریست: پال وب
بازیگران: دیوید اویهلوو، تام ویلکین سون، کارمن اجوگو، جووانی ریوسو، الهساندرو نی وولا، کوبا گودینگ جونپور و تیم روت
مدیر فیلمبرداری: برافورد یانگ
تدوینگر: اسپنسر آوه ریک
موسیقی متن: جیسن موران
مدت زمان: ۱۲۸ دقیقه
بودجه تولید: ۲۰ میلیون دلار
میزان فروش: ۷۴ میلیون دلار

موضوع: داستان که راه پیمایی ویژه در زمان اوج مطرح بودن مارتین لوتر کینگ توسط وی و همراهانش در اعتراض به رواج اسفبار تبعیض نژادی در امریکا و تبعات جنایتکارانه آن از «سلما» فیلمی را ساخته که حرف ها و ایده آل هایش را با صدای رسا و صریح می گوید و از نوع تاریخ نگاری مستندوار برای بیان داستانش که راهپیمایی معترضان از شهر سلما تا مونتگومری را به تصویر می کشد، بهره می گیرد. لوتر کینگ که مثل بسیاری از سیاهان آزاده در امریکا قربانی عدالت خواهی اش شد، در دوربین دورنای نیز مردی است که در آرمان خواهی هایش هیچ سد بازدارنده ای را تعیین نمی کند و چهار نعل به سوی هدفش می رود که ایجاد شرایط برابر برای سیاهان و سفیدها در یک امریکای تسخیر شده توسط نژادپرستان است. کینگ به عنوان مردی که دهه ۱۹۶۰ و بواقع کل امریکا را تکان داد، در فیلم دوروانی و در گستره حقیقت مردی است که مرگش به هزاران سیاه تحت ستم جانی تازه می بخشد.